MONITOR

Na R. P. 1769.
Nr. X.
d. 4. Lutego.

Si pulcher es, bona fac, ſi deformis, naturæ defectum, bonis actibus compenſa.
Demetr. Phaler:

Mosci Panie MONITOR.

WŁaśnie w tym czaſie, w ktorym naywięcey Płci obiedwie, o Małżeńſkie kontrakty łożyć zwykły ſtarania, zdarzyło mi ſię czytać liſt guſtowney korreſpondentki W. M. Pana. Dzielę ſię prawdziwie y ia tym

K ukonten-

ukontentowaniem z drugiemi, ktore im wspomniona przyniosła odezwa; á korzystaiąc z okazyi, nie oszczędzam y moiego dołożyć, żebym mogł W. M. Pana łasce, iednego z moich zalecić Przyiacioł.

Jest tu ich w prawdzie w sąsiedztwie moim dość wiele, y godnych z imienia, y sławnych z przymiotow duszy, y kształtnych z ułożenia ciała, y znakomitych z fortuny y dostoieństw; Przecięż nie widzę więcey w pośrzod tak pięknego Grona, nad iednego tylko, ktory tych wszystkich sam sobie zdaie się celować, y wyciągać tego, żeby mu z tych wszystkich zalet stopnia ustąpili koniecznie. Nie podaię ia porządnego Inwentarza wszystkich kawalera tego ozdob, bo ieszcze strony, w serc Possessyą nie wchodzą, nie spisuię y długiego przymiotow iego regestru, żebym W. M. Pana kalkulacyą nie trudnił: namieniam tylko iakożkolwiek

że

że ten Kawaler, może się nazwać, cale zacnym y uprzymioconym kawalerem, byleby do swego rozumienia o sobie y drugich łatwe mogł pociągnąć zdania. Może się mowię nazwać tak pięknym, tak grzecznym, tak rostropnym, tak uczonym, tak mądrym, tak pobożnym &c. jak tylko drudzy rozumieć mogą. Jakoż kto tylko go zna, każdy to mu przyznać może, byleby chciał, á kto nie, wnosić sobie przynaymniey, że musi bydź dość pięknym, kiedy się nawet sam sobie podoba, y że ile razy we źwierciedle widzieć się może, tyle razy zwykł sam do siebie umizgać się y wdzięczyć. Twarz ma cale gładką y ładną, żadney naymnieyszey niepodległą skazie, gdyż ią od tey mocno ochrania, tak dalece; że w tym co do utrzymania piękności należeć może, przechodzi prawie wszystkich Dam starania. Na przypadki, ktoreby ią szpecić mogły tak wielką ma baczność

czność, że gdyby kiedy naprzykład (od czego go uchoway Boże!) do poiedynku z nim zabierać się miało, dla uniknienia zwykłego w nim ciosu, w nayskrytszy y nayciaśnieyszy kąt schować się gotow; jako to: w piwnicę, grob, piec, &c. A co większa y od naymnieyszego chroni się policzka, ktory ieżeliby mu nad spodziewanie iego przytrafił się kiedy, uwzaiemnić się nie chciałby zapewne, żeby większey do pomnożenia nie dał okazyi. Wzrost, kibić, krok, gest, przyiemność y wdzięki iego, podobieństwem zbliżaią się mocno do Portretu Ezopa. Grzeczność zaś y ludzkość rożnie od rożnych często uważana bywa. Rostropność konnaturalna, á nauki, do ktorych w szkołach z wielkim usiłowaniem przykładał się, tak głęboko tkwią w pamięci iego, y tak mocno, że tak rzekę, zasklepione są w mozgu, że ciężko mu teraz czasem y w potrzebie, choć naymnieyszey

szey

ſzey z onych użyć cząſteczki. Y dla tey przyczyny y w uczonych utarczkach uſtępować z placu, y w dobrym milczenia porządku reiterować ſię muſi częſtokroć. Mądrość wielką bardzo mu wielu przyznaie, tak mniey znaiących ſię na niey, iak y ſamych nawet nieprzyiacioł oneyże. A pobożności, ſamo ułożenie iego w kościele, dowodzi mocno. Wiara w nim tak mocna ieſt, że gdyby mu dziś kto powiedział, iż o o milę od Domu iego z iedney ſtrony ſto tyſięcy Amerykanow, á z drugiey ſto tyſięcy Laponow lądem, y w tygodniu iednym, z mieysca ruſzywszy ſtanęło zapewne, łatwiuteńkoby uwierzył. Niezważałby bynaymniey odległości mieyſca, choć ieſt dobry Geograff, nie mierzyłby ani liczył, tyloſetnych mil tegoż, choć ieſt dobry Geometra y Rachmiſtrz, nie zaſtanowiłby ſię y nad Fizyczną tegoż woyſka ſił możnością, choć ieſt dobry Filozof, ani też

na

na koniec y nad expensą, choć iest dobry Gospodarz, y nad interessami Potencyi, choć iest dobry statysta. Wszystkoby to u niego było możne, iedne tylko patrzenia na szczęścia cudze niewzruszonym y niezazdrosnym okiem cale nie są podobne. Sumnienie zdaie się mieć cale delikatne y czyste, y tak bydź uzbroionym przeciw namiętnościom wszelakim, że ani iest pysznym, gdy z znaiomymi traktuie, chyba przez zapomnienie, ani łakomym, gdy nie ma zyskania łatwości, chyba trefunkiem, ani lubieżnym z teyże przyczyny, chyba w nagłey potrzebie, ani nienawistnym, chyba względem Godnieyszych, ani obżartym, chyba na Balu, ani gniewliwym, chyba na niepoważaiących siebie, lub słusznie postępuiących z sobą, ani leniwym, chyba w interessie nie swoim, Zgoła czynności iego wszystkie, tak są umiarkowane y doskonałe, iak go temperamenta natury usposobiły do

nich

nich; czerſtwość żdrowia ma też cale wielką, bo przez dość długi czasu przeciąg znaiomości naſzey, nie wiem czyli więcey kiedy zaſłabiał, nad dwa razy, raz podobno na Pedogrę był zapadł, á drugi raz na iakąś nie znaiomą mi cale, bo Cudzoziemſką chórobkę, iuż y z tych wyprowadzonym bydź może zupełnie. Mocno zaś tego przeſtrzega, zeby ſobie do naymnieyszey ſłabości nie dał okazyi. Między inſzemi porządku życia ſwego Maxymami tę ma naypierwszą, aby nigdy nie pokazał ſię piiakiem, y tak ſię ſtara mocno, aby go nikt cale nim bydź nie widział: y dla tego w domu ſwoim rzadko bardzo kogo traktuie, á ſam tak pomiarkowanie piie, że mu ſię na dzień nad dwa lub trzy razy, upić więcey nie zdarzy; á choćby na przykład y dzieſięć razy przytrafić ſię mogło, ktożby go y z tego mogł censurować? kiedyby to

zwykle

zwykle działo ſię, ſamotnie y w ſkrytym kącie. Drugą zaś ma, bydź oſzczędnym w wydatkach, z ktorych każdy łatwo ſobie wnieść może, iż znaczne zapewne mieć muſi pieniądze, kiedy Kościołow nawet, lub Zakonnikow ubogich y żebrakow wſpomagać nie zwykł.

O przyszłych zaś w dalszym pożyciu iego poſtępkach rokować nie mogę, bo nie ieſtem wieſzczkiem, ani też za to ręczyć, że ta Dama wſpomniona, byłaby pierwſzą onegoż małżonką, gdyż iak pamiętam nie mogę ſię nazwać świadkiem wſzyſtkich iego od dziecińſtwa, aż do tąd czynionych krokow, o tym tylko upewniam, że ieſtem na zawsze

W. M. Pana

Nayniższym ſługą

Smiesznoswat.